

BUREN

**Bloeiend platteland
Betaalbare woningen voor iedereen
Duurzaamheid in balans
Buren onderneemt
Aandacht voor elkaar
Krachtige kernen**

SAMEN ZIJN WE BUREN

<https://www.samenzijnweburen.nl>

SCAN ME

Inhoud

Voorwoord.....	1
1. Zorg voor elkaar	2
Betrokken in de buurt	2
Een vitale jeugd.....	3
Inclusie en laaggeletterdheid.....	3
Meer aandacht en zorg voor onze ouderen.....	4
Een sterk en vitaal verenigingsleven.....	4
Armoede en schulden voorkomen.....	5
Kunst en cultuur voor iedereen toegankelijk.....	5
2. Wonen, groen en bereikbaarheid.....	6
Wonen: kiezen voor kwaliteit, duurzaamheid, flexibiliteit.....	6
Woonaanbod: ruim baan voor starters, doorstromers en senioren.....	6
Visie op de woonomgeving.....	7
Een veilige, schone en plezierige buurt voor iedereen.....	7
Investeren in goede bereikbaarheid en openbaar vervoer.....	8
3. Een eerlijke en duurzame economie.....	9
Lokaal ondernemerschap, recreatie en toerisme.....	9
Toekomst voor agrarische bedrijven.....	10
Arbeidsmigranten.....	11
Werkgelegenheid.....	12
Energieopwekking en infrastructuur: haalbaar, betaalbaar en met draagvlak.....	12
Circulaire economie en duurzaamheid.....	13
4. Een dienstbare en beschermende overheid.....	14
Samenleving aan zet.....	14
Participatie.....	14
Right to Challenge.....	15
Veiligheid, ook in het buitengebied.....	15
Onafhankelijke rekenkamer.....	15
De toekomst van de Gemeente Buren en gezonde gemeentefinanciën.....	16
Gemeentehuis.....	16
Tot slot.....	18

VOORWOORD MONIQUE BETTINK-PIERIK

Met trots presenteert CDA Buren hierbij het verkiezingsprogramma 2022 – 2026.

Buren en haar inwoners staan voor een aantal uitdagingen in de komende periode. Die uitdagingen liggen op het gebied van de energietransitie naar een duurzame samenleving, de landbouw en de recreatie, de financiën. Maar vooral het Sociale Domein vraagt de meeste aandacht. Het gaat dan bijvoorbeeld om zaken als de toekomst van onze scholen, het wonen, de toekomst van onze kernen, gezond oud worden en kansen voor iedereen. Samen maken wij onze gemeente. Buren maakt deel uit van ons mooie Rivierenland, is misschien zelfs wel het groene hart van Rivierenland. Dat willen wij behouden en in een betere staat doorgeven aan onze kinderen en kleinkinderen.

De afgelopen twee jaren heeft CDA Buren ook in het college van Burgemeester en Wethouders mogen meehelpen om veel dingen binnen het Sociaal Domein in gang te zetten. De komende vier jaar willen wij hier verder aan werken. Met dit programma en onze mensen zijn we daar klaar voor.

Wij kiezen met overtuiging voor het kerngericht werken. Wij geloven namelijk in de kracht en betrokkenheid van onze inwoners. En daar moet de gemeente op inspelen. Daarom zetten wij volop in op de kernen en hun mensen: met maatwerk, minder formaliteiten, meer eigen initiatief, meer verantwoordelijkheid (met een eigen dorpsbudget) en meer luisteren naar elkaar. Daarmee komen twee uitgangspunten van het CDA te weten solidariteit en gespreide verantwoordelijkheid in het kerngericht werken volop aan bod. De ingezette lijn met de kernambtenaren en de vier Sociale Kern Teams trekken wij graag door met bijvoorbeeld lokale buurtbanen, toezichthouders en inspraak waar het je eigen dorp betreft. CDA Buren gelooft daar sterk in.

Een derde uitgangspunt is de plicht om onze mooie gemeente nog mooier en beter door te geven aan onze kinderen en kleinkinderen. Wij noemen dat rentmeesterschap, maar het betekent gewoon dat je verantwoord met je leefomgeving omgaat en niet de volgende generatie opzadelt met problemen die wij nu veroorzaken.

Die verantwoordelijkheid en dienstbaarheid van de gemeente tegenover mensen heet publieke gerechtigheid en dat is ons vierde en laatste uitgangspunt.

CDA Buren is er voor iedereen die zich wil inzetten voor onze kernen en daarmee voor maatwerk en gedeelde verantwoordelijkheid. We willen kerngericht werken aan een mooie toekomst voor Buren. En dat doen we samen. Met elkaar, met u!

Monique Bettink-Pierik
(Fractievoorzitter en lijsttrekker)

1. Zorg voor elkaar

CDA Buren kiest voor een samenleving waarin we met elkaar verantwoordelijkheid dragen. En dat begint dichtbij, in onze dorpen en kernen, bij onszelf, bij de buren, vrienden en familie. Wij kiezen voor een sterke samenleving waarin iedereen kansen krijgt. Iedereen telt mee en doet mee. Het begint met zorgen voor jezelf, want pas als het goed met jou gaat, kun je ook iets voor een ander betekenen.

Wie daar ook na het inschakelen van het eigen netwerk hulp bij nodig heeft, krijgt die van de gemeente.

We moeten voorkomen dat mensen er niet bij horen. De menselijke maat staat centraal. Een sterke samenleving zien we als een gemeente waar het geschikt wonen is voor iedereen, waar de openbare ruimte veilig, aantrekkelijk en uitnodigend is en waar voorzieningen beschikbaar en toegankelijk zijn. Voor de levendigheid en saamhorigheid zijn verenigingen en vrijwilligers essentieel voor de gemeente. Waardering en ondersteuning voor iedereen die zich belangeloos inzet is nodig. CDA Buren is een partij van en voor mensen die een positieve bijdrage willen leveren aan de samenleving. Binnen verenigingen, scholen, (sport)clubs, samenwerkingsverbanden, kerken, familie, gezin en ook gewoon op straat, zien we dat we met elkaar meer kunnen bereiken dan alleen. CDA Buren zoekt steeds naar nieuwe vormen van samenwerking en goed bestuur, die passen bij onze tijd en die altijd de mens centraal stellen.

Wij gaan voor een overheid die vertrouwen uitstraalt, daarnaar handelt en denkt in kansen: toekomstgericht en samen.

Betrokken in de buurt

CDA Buren gelooft sterk in de kracht van de inwoners en de talenten die alle mensen hebben. Wij willen het enthousiasme en de betrokkenheid van onze eigen inwoners die de eigen omgeving, de eigen kern, ten goede komt belonen. De inwoner weet zelf wat goed is voor hem en zijn buurman, de jeugd ontmoet graag andere jongeren in het dorp en de ouderen praten met leeftijdsgenoten over welzijn en dorpsbelang. Daar hoort een dienende overheid bij die de inwoners meer ruimte geeft om actief mee te doen. Volgens ons kan dat met een dorpsbudget.

- CDA Buren wil het huidige leefbaarheidsbudget ophogen naar € 3000,- en als dorpsbudget jaarlijks ter beschikking te stellen aan elke kern. Inwoners en gemeente maken laagdrempelige afspraken hoe dit budget ingezet kan worden. Het is aan de inwoners zelf om er een succes van te maken.

Middelpunt van een kleine kern zijn, naast de kerk vaak ook de school en het dorpshuis. Wij vinden dat beide plekken extra aandacht en waar nodig ondersteuning verdienen. Dan kan het gaan om zonnepanelen op het dak (die de gemeente collectief met korting kan inkopen), vrijstelling van OZB of meedenken met het schoolbestuur om een onderwijslocatie in stand te houden. Elke kern verdient een eigen onderwijsvoorziening, in de vorm van een volwaardige school of een dependance.

- Onderwijs moet goed bereikbaar zijn en daarom moet leerlingenvervoer voldoende geregeld zijn. Dat geldt voor speciaal onderwijs, maar ook voor onderwijs op grond van geloof of levensovertuiging. Overigens zien wij hoogbegaafdheid ook als een vorm van speciaal onderwijs.
- De dorpshuizen of vergelijkbare accommodaties spelen een cruciale rol als plek waar mensen elkaar ontmoeten. CDA Buren wil in elke kern een plek waar activiteiten voor jong en oud plaatshebben. Dorpshuizen zijn belangrijk voor het

culturele leven, als ontmoetingsplek om eenzaamheid tegen te gaan en kunnen een rol spelen in het tegengaan van laaggeletterdheid.

- Omdat wij onze inwoners serieus nemen en graag als gesprekspartner zien willen wij hen meer inbreng geven over het groen in hun buurt. Waar mogelijk en realistisch geven wij snippergroen aan de inwoners waarbij wij als tegenprestatie hun bijdrage bij het onderhoud van dit groen vragen. Het is immers HUN buurt en HUN groen. De gemeente kan waar nodig faciliteren met materialen, kennis en een vast aanspreekpunt. Zo maak je de samenleving als eerste verantwoordelijk voor de eigen omgeving en dat is wat de mensen willen. Dat is ook het kerngericht werken dat CDA Buren wil.

Een vitale jeugd

- Om de jonge jeugd aan het bewegen te krijgen wil CDA Buren de speeltuinen in de dorpen in stand houden. De gemeente stimuleert het vrijwilligerswerk en laat haar waardering daarvoor ook blijken.
- Wij willen elke speeltuin jaarlijks € 2000,- geven voor onderhoud en vervanging van toestellen. Zo promoten we het buiten spelen.
- CDA Buren wil dat de gemeente overlegt met de scholen of de speelterreinen openbaar kunnen zijn, zodat de jeugd ook daar speelgelegenheid vindt. Van datzelfde schoolterrein kan een deel worden ingericht voor moes-, kruiden- of bloementuin om zo de jeugd dichterbij de natuur te brengen. De leerkrachten kunnen op deze manier aanschouwelijk onderwijs geven en laten zien dat aardbeien niet aan bomen groeien en dat viooltjes niet alleen muziekinstrumenten zijn.
- Voor de oudere jeugd is een speelplek gewenst om ze vanachter de computer weg te halen en het bewegen te ervaren. Dat kan via het (proef)lidmaatschap van een sportvereniging.
- Sportverenigingen kunnen in het kader van de open club-gedachte hun terrein voor iedereen beschikbaar stellen. Voetbalverenigingen kunnen hun huur terugverdienen door vitaliteitsactiviteiten te houden. Het beschikbaar stellen van de accommodatie voor de jeugd en overdag voor senioren die dan tijd hebben) past daar uitstekend in.
- Buurtsportcoaches zijn in dit beleid onmisbaar. Evenals voldoende sportveldjes en groene speeltuinen. In de omgevingsvisie moet de gemeente 'spelen in het groen' vastleggen als ruimtelijke functie.
- Bij nieuwbouwprojecten moet hier rekening mee gehouden worden, zodat minimaal 5% van een bouwplan aan groen en spelen wordt besteed.

Inclusie en laaggeletterdheid

Buren wil een inclusieve gemeenschap zijn: iedereen doet mee. Ongeveer 12% van onze inwoners is laaggeletterd en dus minder (digi)taalvaardig. Voor deze mensen is het moeilijker om volop mee te doen in een samenleving die taalvaardigheid vraagt. Daarom willen wij laaggeletterdheid flink aanpakken. De bibliotheek kan met al zijn expertise hierbij een belangrijke rol spelen.

- CDA Buren wil de samenwerking met de Openbare Bibliotheek Rivierenland voortzetten.
- Laaggeletterdheid kun je voorkomen door leesstimulering op de basisschool en voorleesvrijwilligers voor jong en oud. Een goed boekenaanbod op school en toegang tot een volwaardige bibliotheek zijn daarbij belangrijk.
- Bestaande laaggeletterdheid pakken we zowel regionaal als lokaal aan met bewezen interventies. Het netwerk en de deskundigheid van de bibliotheek zijn daarbij belangrijk.

- Om zoveel mogelijk mensen te bereiken wil CDA Buren onderzoeken of naast de bibliotheek in Lienden een tweede vestiging in een andere kern mogelijk is.
- Inclusie betekent dat ook mensen met een beperking naar vermogen mee kunnen doen in de samenleving. We zoeken samen met hen hoe je met en zonder beperking samen kunt sporten, bewegen en cultureel actief zijn
- Sportvoorzieningen en openbare gebouwen moeten voor iedereen goed toegankelijk zijn. Dat is inclusief voldoende parkeerplaatsen.
- Bij maatschappelijk belangrijke voorzieningen zorgt de gemeente voor voldoende gehandicaptenparkeerplaatsen.

Meer aandacht en zorg voor onze ouderen

We zien dat ouderen steeds vaker vereenzamen, omdat leeftijdsgenoten wegvallen en de familie te weinig tijd heeft. Juist deze mensen, die een leven lang zich hebben ingezet voor ons welzijn en onze welvaart, moeten we aandacht geven. Het huisbezoek van 75-jarigen is daarbij een goed voorbeeld, evenals ontmoetingsmogelijkheden in dorpshuizen en andere accommodaties.

Belangrijk is natuurlijk dat we gezond oud worden. Daarvoor zijn preventieve maatregelen nodig, samen met de GGD en o.a. het Lokaal Preventie Akkoord en het Sport- en Beweegakkoord Buren. Beide akkoorden gelden voor alle leeftijden. De inzet op matig alcoholgebruik, een gezond gewicht (gezond eten en voldoende bewegen), niet roken en een mentale gezondheid onderschrijven wij van harte en daarom moet die structureel worden. De drie pijlers uit het beleidsplan Sociaal Domein (sterk netwerk, gezonde leefstijl en zinvolle dagbesteding) zijn hierbij leidend.

Niet iedereen wordt even gezond oud en dan gaat het met name om de mentale gezondheid. We weten dat in 2040 waarschijnlijk 1 op de 5 mensen dementie krijgt waarbij 70% van hen thuis woont en wordt verzorgd door een (vaak overbelaste) mantelzorger. Of thuis wonen dan de beste oplossing is, is de vraag, maar dat is landelijk beleid.

- Buren moet een dementievriendelijke gemeente worden.
- CDA Buren wil dat trainingen en voorlichting worden gegeven over leren omgaan met dementie.
- Ook moet er een directe lijn zijn naar de deskundige Sociale Kern Teams die met de afgegeven signalen aan de slag gaan.
- We stimuleren gezond gedrag ook door samen met partners actieve beweegprogramma's aan te bieden en we promoten laagdrempelige sport- en bewegingsactiviteiten in de wijk voor alle leeftijden. Voor senioren Meer Bewegen voor Ouderen, beweegtuinten of duo-fietsen.

Een sterk en vitaal verenigingsleven

Een laagdrempelige voorziening als een dorpshuis is onontbeerlijk voor bijvoorbeeld beoefening van amateurkunst en als ontmoetingsplek. Financiële ondersteuning door de gemeente is gerechtvaardigd als dat enerzijds het welzijn van de mensen bevordert, anderzijds gezondheidsproblemen als eenzaamheid en daarmee gezondheidskosten voorkomt. Belangrijk voor organisaties (die ruimte niet al te duur kunnen huren) en voor de exploitatie van de gebouwen is dat verenigingsgebouwen als dorpshuizen en clubhuizen worden vrijgesteld van de OZB. Voor CDA Buren is dat een belangrijke wens. Zo ook het multifunctioneel gebruik van die gebouwen, waardoor de exploitatie beter wordt en het in stand houden makkelijker.

CDA Buren is de partij die hart heeft voor vrijwilligers en mantelzorgers. Die laatste groep heeft het zwaar. Wij blijven ons hard maken voor respijtzorg, dagopvang en mantelzorgcompliment. Het geld dat daarvoor van het Rijk komt moet volledig gebruikt worden. Daarbij moet er ook aandacht zijn voor jongeren die mantelzorg bieden.

- Om het vrijwilligerswerk te bevorderen willen we soepele regels voor onkostenvergoedingen, administratieve lasten verminderen en een collectieve vrijwilligersverzekering.
- Wij maken ons sterk voor een vitaal verenigingsleven. Verenigingen met al hun vrijwilligers zijn het cement van de samenleving. Hier leren jong en oud om samen te werken, om te gaan met teleurstellingen, en verantwoordelijkheid te nemen.
- Het CDA wil minder regels en vergunningen voor verenigingen en clubs en meer ruimte voor eigen initiatief. Soms kan gewoon worden volstaan met algemene regels of met een melding.
- Vergunningen voor verenigingen zijn bij voorkeur doorlopend (zodat deze niet steeds opnieuw verlengd hoeven te worden).
- Wanneer vrijwilligers- en verenigingsactiviteiten in het verlengde liggen van alledaagse (vergunningsvrije) activiteiten, zoals bijvoorbeeld een concert of tentoonstelling in een kerk, willen wij willen soepel omgaan met evenementenvergunningen.
- Verenigingsgebouwen worden vrijgesteld van de OZB.
- Daar waar voorzieningen in een kern onder druk staan worden deze bij voorkeur ingericht voor meerdere gebruikers. Scholen, zorginstellingen en verenigingen bijvoorbeeld kunnen dan gebruik maken van hetzelfde gebouw, zodat het behouden blijft.

Armoede en schulden voorkomen

Armoede zou in een land als Nederland niet mogen voorkomen. Helaas is het er toch. Om de armoede te blijven bestrijden zijn initiatieven als Stichting Leergeld, het Sport- en Cultuurfonds en Voedsel- en Kledingbank waardevolle voorzieningen. Zij helpen mee om mensen niet uit te sluiten en een gevoel van eigenwaarde te laten behouden. Ook zorgen ze dat kinderen geen drempel ervaren om gelijkwaardig aan hun leeftijdsgenoten sport, cultuur en andere activiteiten te beleven. Armoede mag geen belemmering zijn om in onze digitale maatschappij volop mee te doen, zodat geen achterstand en daarmee een tweedeling in onze samenleving ontstaat. Wij staan voor een inclusieve samenleving.

Kunst en cultuur voor iedereen toegankelijk

CDA Buren vindt het belangrijk dat iedereen zich kan ontwikkelen via muziek, toneel of andere culturele vorming. Daarom is het goed dat er een cultuurnota is/komt waarin hiervoor beleid is/wordt ontwikkeld.

Ook mensen voor wie de kosten een probleem zijn moeten kunnen meedoen aan het culturele leven. Dat kan door het aanbod voor hen goedkoper te maken. Bijvoorbeeld door een lokale kortingspas of gratis openbaar vervoer. Als financiële steun nodig is om culturele activiteiten van de grond te krijgen of in stand te houden kan de kernambtenaar helpen bij aanvragen bij fondsen en subsidiegevers.

2. Wonen, groen en bereikbaarheid

Voor het CDA is het woonbeleid gericht op kwaliteit, duurzaamheid, flexibiliteit en maatwerk. Met woningcorporaties maakt de gemeente gerichte prestatieafspraken over de hoeveelheid en de kwaliteit van het woningaanbod. Wij vinden dat verduurzaming daar onderdeel van moeten zijn.

Wonen: kiezen voor kwaliteit, duurzaamheid, flexibiliteit

- We omarmen particuliere wooninitiatieven. Nieuwe woonconcepten krijgen vrijheid en medewerking om te ontwikkelen. Dit draagt optimaal bij aan de diversiteit en het aantal woningen.
- Woningbouw is nodig in alle kernen. Enerzijds om de eigen behoefte op te vangen, anderzijds om nieuwkomers de kans te geven een dorp levendig te houden. Want voldoende inwoners zijn nodig om het verenigingsleven intact te houden, de school te bevolken, in dorpshuis of kerk actief te zijn en in de sociale contacten naar elkaar om te zien.
- Er moet een goede mix zijn van verschillende soorten woningen: zowel goedkope huur- en koopwoningen als ruimere kavels voor de mensen die zich dat kunnen veroorloven.

Woonaanbod: ruim baan voor starters, doorstromers en senioren

Er zijn op dit moment te weinig geschikte woningen. Er is voor de korte termijn meer (sociale) woningbouw nodig. Wij willen extra aandacht voor de lastige positie van starters, senioren, mensen met een inkomen tot modaal en eenpersoonshuishoudens bij het vinden van een geschikte huur- of koopwoning.

- CDA Buren is voor het bouwen van tenminste 1400 woningen tot en met 2030, bij voorkeur in de kleine kernen.
- Kleine kernen zijn voor hun leefbaarheid afhankelijk van nieuwbouw, daarom zijn wij van mening dat aan die kleine kernen prioriteit gegeven moet worden.
- Bouwprojecten moeten naast betaalbare koopwoningen ook bestaan uit tenminste 30% sociale huurwoningen.
- De woningen moeten voor een deel levensloopbestendig zijn zodat starters en ouderen naast elkaar kunnen wonen en hun plaats in de kern kunnen innemen of behouden. Daarnaast moeten er voldoende kleinere woningen zijn om doorstroming van zowel starters als senioren te bevorderen.
- We willen bij nieuwbouwwoningen zo veel mogelijk voorrang voor inwoners van de gemeente. Een sociaal en/of economische binding met de woonplek kan daarin een vereiste zijn.
- CDA Buren wil de bouw van tijdelijke woningen mogelijk maken (flexwonen, denk bijvoorbeeld aan Tiny Houses) Hiermee bieden we perspectief aan mensen met een acute woonvraag, ('spoedzoekers') die met de reguliere woningtoewijzing tussen wal en schip vallen. Denk hierbij aan starters, mensen die zijn gescheiden, of mensen die een baan gevonden hebben in een nieuwe omgeving.
- Wij zetten ons maximaal in voor het flexibel omgaan met bijzondere woonvormen. De combinatie van wonen en zorg voor een gehandicapt kind of familie in de directe woonomgeving vindt CDA Buren vanzelfsprekend. Hiervoor kan de gemeente vergunningen voor flexibele bouwconcepten met een bepaalde duur afgeven, waarna de opstal, als de zorgtaak is beëindigd, wordt verwijderd.
- Belangrijk is de bereikbaarheid van voorzieningen en de veiligheid van de leefomgeving. Voor mensen met een zorgvraag is het van belang dat er voldoende passende woonruimte met zorg dichtbij aanwezig is.

Visie op de woonomgeving

Elke gemeente moet uiterlijk in 2024 in het kader van de omgevingswet, een omgevingsvisie hebben vastgesteld.

De omgevingsvisie geeft ons de kans om doelen aan te geven die bereikt moeten worden in plaats van strakke regels waaraan voldaan moet worden en waarbinnen nauwelijks tot geen afwijking mogelijk is. Zo ontstaat een situatie die flexibeler is. Hoe dichter een initiatief bij de doelstelling komt, des te gemakkelijker de realisatie daarvan zal zijn. Het is daarom van belang dat we goed nadenken over de invulling van de omgevingsvisie. CDA Buren wil dat planontwikkelingen meer vanuit een totaalvisie op de kernen tot stand komt. Wij zien de gemeente als bewaker van integraliteit en pakken deze rol in het kader van de uitvoering van de Omgevingswet.

Voor CDA Buren is het uitgangspunt dat een leefomgeving bij moet dragen aan het welzijn van inwoners met aandacht voor natuur, biodiversiteit en milieu. Daarnaast moet er ook ruimte zijn voor het bedrijfsleven, toerisme & recreatie. Lienden is bijvoorbeeld anders dan Buren en hoe je leefomgeving eruitziet, moet passen bij de unieke identiteit die onze kernen hebben. In onze kernen moet ruimte zijn voor groen, voor samenkomen, voor eigen identiteit, maar ook voor klimaatadaptatie in de vorm van wateropvang en bijvoorbeeld voldoende schaduwplekken. Daarom moet bij nieuwbouwprojecten aangegeven worden dat deze onderwerpen ingebed moeten worden in het ontwerp.

Een veilige, schone en plezierige buurt voor iedereen

De positieve effecten van groen op onze gezondheid zijn bewezen. Mensen met een groene woonomgeving voelen zich gezonder. Wij willen de groene openbare ruimte aantrekkelijker maken om te bewegen, te zijn en te ontmoeten. De gemeente legt 'spelen in het groen' vast als ruimtelijke functie.

Wij investeren in een zichtbare vergroening van de woonomgeving. Parken, speelweides, volkstuinten en natuur vergroten de leefbaarheid en zijn van steeds groter belang voor afkoeling bij hitte of de opvang van regenwater bij extreme buien.

- De inrichting van de openbare ruimte mag geen sluitstuk zijn van economische activiteiten in de omgeving. De zorg voor een aantrekkelijke en toegankelijke inpassing in de omgeving is een vast onderdeel van ontwikkelopgaven.
- Het CDA blijft erop toezien dat de openbare ruimte niet vervuilt en verloedert. Er moeten voldoende afvalbakken zijn (die ook geleegd worden!) en onoverzichtelijke plekken moeten worden aangepakt. Wij willen meer bankjes voor ontmoeting en rustmomenten waardoor het wandelend bewegen gestimuleerd wordt. Inwoners mogen in overleg die bankjes ook zelf maken en plaatsen.
- Iedereen moet op een veilige manier op pad kunnen. De openbare ruimte moet veilig zijn, door bijvoorbeeld het toepassen van slimme verlichting. Zo zorgen we voor zelfstandige mobiliteit van kinderen en ouderen.
- Het is belangrijk dat de gemeente over het niveau van groenonderhoud communiceert met omwonenden. Wij willen bewoners meer inbreng geven over het groen in hun buurt. Willen mensen hoogwaardig groen in hun buurt, dan vragen we in ruil daarvoor hun bijdrage bij het onderhoud van dit groen. Ze kunnen snippergroen van de gemeente adopteren. De gemeente faciliteert de bewoners waar nodig met materialen en kennis, en organiseert hiertoe een vast aanspreekpunt per kern.
- CDA Buren blijft erop toezien dat openbare ruimten en gebouwen goed toegankelijk zijn, hindernissen worden gesignaleerd en verholpen. Parken,

speelweides, volkstuinten en dorpsnatuur verhogen de leefbaarheid en ze zijn van steeds groter belang voor afkoeling bij hitte of de opvang van regenwater bij extreme buien. Ook bevordert het de biodiversiteit waar CDA Buren een groot voorstander van is.

- We willen bloemrijk bermbeheer en waar mogelijk natuurlijke afscheidingen zoals bijvoorbeeld een houtwal om een parkeerplaats. Door als gemeente het groen ecologisch te onderhouden en chemische middelen te verbieden geven we het goede voorbeeld.

Wij zorgen dat buurten veilig zijn. Daarbij stimuleren we bewoners actief te zijn in de buurt en we verhogen de mogelijkheden voor bewoners om medeverantwoordelijkheid te dragen. We verhogen het vertrouwen in organisaties, de bekendheid van de professionals en de samenwerking in de buurt. We hebben aandacht voor de oorzaken van onveiligheidsgevoel en pakken deze zo mogelijk samen met bewoners aan.

Mensen zelf vormen de basis voor veiligheid en leefbaarheid. We zijn voorstander van Initiatieven zoals buurt WhatsApp-groepen. CDA Buren vraagt van de gemeente dit te stimuleren.

Investeren in goede bereikbaarheid en openbaar vervoer

In een plattelandsgemeente als Buren zien we dat het aantal openbaar vervoer verbindingen steeds kleiner wordt, maar een goed openbaar vervoer netwerk is noodzakelijk om je goed te kunnen verplaatsen als je geen auto hebt. De buurtbus (lijn 263) die door vrijwilligers bemand wordt, is dan ook een welkome toevoeging, maar de Coronamaatregelen hebben in de afgelopen tijd laten zien hoe kwetsbaar zo'n vrijwilligersnetwerk en kleinere bus kan zijn. CDA Buren is van mening dat de gemeente Buren moet investeren op het vervoer van haar inwoners, door een gerichte lobby naar de provincie. Verduurzaming van vervoer kan voor een grote groep inwoners van de gemeente Buren bereikt worden door een goed openbaar vervoersnetwerk.

- Om het schone elektrisch rijden te bevorderen willen we voldoende laadpalen.
- Vernieuwende ideeën als laadpalen in combinatie met lantaarnpalen moeten daarin meegenomen worden.
- Opdat bedrijven hun werknemers stimuleren tot duurzamer vervoer willen wij meedenken om belemmeringen die zij ervaren weg te nemen.
- Wij zijn voor duurzame innovaties bij de aanleg van wegen: van de laadinfrastructuur voor elektrische voertuigen tot aan gras-parkeren, maar ook bijvoorbeeld circulair asfalt.
- Fietsen is een gezonde en goede manier om te bewegen. De gemeente Buren moet het fietsverkeer daarom zo veel mogelijk bevorderen. Daarvoor zijn goede, veilige en goed onderhouden fietspaden nodig.
- CDA Buren maakt zich sterk voor een veilig en fijnmazig fietsnetwerk, maar ook fietsnelwegen voor iets grotere afstanden naar het werk bijvoorbeeld. Overleg met buurgemeenten is daarvoor essentieel.
- Goed en aantrekkelijk openbaar vervoer vermindert de afhankelijkheid van de auto. Dat is beter voor het milieu en bovendien een uitkomst voor wie geen autorijdt. Goed overleg met de provincie is belangrijk, want de gemeente is hiervoor afhankelijk van de provincie.
- CDA Buren steunt eigen initiatief van burens die elkaar helpen, of als er een concept als elektrische deelauto, huurauto of scooter wordt opgezet.
- Waar het openbaar vervoer niet komt, moet de provincie goed aanvullend vervoer regelen.
- Bushaltes moeten schoon en veilig zijn en de opstap in de bus moet op een goede hoogte zijn.

3. Een eerlijke en duurzame economie

CDA Buren maakt serieus werk van een eerlijke en een duurzame economie en het milieu. Een economie met ruimte voor lokaal ondernemerschap. CDA Buren geeft de voorkeur aan lokale ondernemers voor oplossingen op het gebied van duurzaamheid, werkgelegenheid en scholing. CDA Buren is voor maatschappelijk verantwoord en sociaal ondernemen.

CDA Buren wil de energietransitie haalbaar en betaalbaar maken. Met een groene en schone leefomgeving, investeringen in schone energie en vermindering van de CO₂-uitstoot. CDA Buren is voor een eerlijke verdeling van de kosten en de opbrengsten van het klimaatbeleid. We betrekken inwoners vooraf bij grote besluiten en willen de lokale opbrengsten uit zonneparken en windenergie gebruiken voor investeringen in isolatie en energiebesparing van het eigen huis.

Lokaal ondernemerschap, recreatie en toerisme

In de gemeente Buren hebben wij het geluk dat er voldoende ruimte en groen beschikbaar is. De balans tussen de verschillende activiteiten van wonen, werken en recreëren moet in stand blijven. Wij staan voor het behoud van ons groene hart in het Rivierenland.

Ook in onze gemeente is er plaats en moet er plaats blijven voor ondernemers, landbouw, het MKB en ook recreatie.

De gemeente Buren heeft ook voor de toerist veel te bieden. Mooie fietsroutes, wandelroutes langs klompenpaden en natuurlijk de langere wandelroutes tussen Rijswijk en Lienden en Ravenswaaij en Lienden. In de regio zijn in 2020 een vijftal opgaven gedefinieerd: Rivierbeleving & Recreatieplassen, Gastvrije binnensteden, Agrotourisme, Cultuurhistorische Landmarks en Regiopromotie. CDA Buren is van mening dat groei van toerisme mogelijk moet zijn, maar dat onze identiteit daarin niet verloren mag gaan. We zijn tenslotte niet het (Fruit) pretpark van Gelderland. We steunen de regionale aanpak, maar hebben zeker ook oog voor lokale initiatieven.

De ambitie van CDA Buren is groot, maar er is een duidelijke samenhang met ons landschap en de cultuur in onze kernen. Wij zijn voor een evenwichtige groei waarin voor veel activiteiten plaats is maar zeker niet voor alles.

- Er moet ruimte zijn voor een evenwichtige groei voor ondernemers, landbouw en toerisme.
- De gemeente moet de lokale ondernemers beter faciliteren in het realiseren van hun plannen. Geen periode van 3 jaar of meer zoals nu soms het geval is voordat de gemeente een vergunning gaat afgeven. CDA Buren is dus voor een ondernemersloket waar alle zaken snel en effectief besproken kunnen worden en beslissingen binnen een aanvaardbare periode genomen worden.
- Bij een gelijkwaardige aanbidding moet de voorkeur uitgaan naar een lokale ondernemer.
- De gemeente Buren betaalt haar rekeningen binnen 30 dagen, tenzij anders is overeengekomen, zodat wij bijdragen aan een gezonde financiële positie van de ondernemer.
- De omvang van een recreatiepark moet passen bij de schaalgrootte van een kern en de aanwezige infrastructuur. Recreatie mag niet overheersend zijn en daarmee ons landschap of cultuur in de kernen beschadigen.
- CDA Buren wil de stijging van de toeristenbelasting koppelen aan de stijging van de OZB-belasting.

- Innovatie op alle vlakken moet een prioriteit worden, voor ondernemers, in de landbouw maar ook voor mensen die vanuit huis werken. Glasvezelverbindingen moeten in de gehele gemeente beschikbaar komen in de komende periode voor elke woning en onderneming.
- CDA Buren wil duidelijke keuzes maken wat waar in onze gemeente past. Niet alles kan overal, de ruimte is schaars. De balans tussen werken, wonen, recreatie en natuur moet goed bewaard worden.
- Wij willen dat met het bedrijfsleven, het onderwijs en andere organisaties afspraken gemaakt worden op het gebied van duurzaamheidsmaatregelen, investeringen in opleidingen ter bevordering van toekomstig personeel, aanstellen van mensen met een beperking, voldoende stage- en leerplekken en investeringen in innovatie.

Toekomst voor agrarische bedrijven

Er wordt veel druk uitgeoefend op onze agrariërs. Den Haag spreekt over gedwongen onteigening, over het verplaatsen van boerenbedrijven, over het afnemen van stikstofvergunningen. Het is alsof we vergeten zijn dat boeren niet alleen onze voedselvoorziening in stand houden, maar ook dat zij al veel langer dan 'de gewone consument' en bedrijven bezig zijn met het verduurzamen van hun bedrijfsproces. Er is heel veel regelgeving die het zo onderhand bijna onmogelijk maakt om een boerenbedrijf te houden en door te geven aan de volgende generaties. Gezinnen staan onder enorme financiële druk en de houding dat je 'gewoon iets anders kunt gaan doen' die we veel horen in den lande getuigt dan ook van niet veel begrip voor deze mensen en hun passie voor het boerenbedrijf.

CDA Buren is trots op de boerenbedrijven in onze gemeente. Samen moeten we kijken naar de mogelijkheden die er zijn om veranderingen aan te brengen: geef de agrariërs perspectief, denk mee, ontwikkel mee. Er zijn meer antwoorden op de problematiek dan het verminderen van de veestapel.

Land- en tuinbouw en andere agrarische bedrijven maken onderdeel uit van onze identiteit en daarom moet er ruimte blijven voor grondgebonden bedrijven. Binnen de uitdagingen rond klimaat en biodiversiteit zijn het juist deze bedrijven die hun taak al opgepakt hebben. Natuurbeheer, bestrijding van ongedierte door het gebruik van natuurlijke vijanden in plaats van gif, het inzaaien van stroken land voor biodiversiteit en wellicht ook in de nabije toekomst de opwekking van duurzame energie.

Het openhouden van mogelijkheden en het faciliteren van een ander verdienmodel voor agrariërs zodat deze transitie gemaakt kan worden, is van belang voor het in stand houden van deze bedrijven. Onze gemeente heeft een uniek karakter dat door de eeuwen heen gevormd is. Wij hebben leren leven met het water dat veel goeds heeft gebracht. Naast vruchtbare grond heeft het mede het landschap gevormd tot waar wij nu wonen, werken en recreëren. Dit landschap willen wij behouden voor onze kinderen en kleinkinderen en zorgen voor een goede balans met de natuur en biodiversiteit.

CDA Buren is zich bewust van de veranderingen die van ons gevraagd worden. Wij kijken naar de mogelijkheden en oplossingen om in balans tussen mens en milieu een gezonde toekomst te creëren.

De omslag in ons denken en handelen moet nu gebeuren. Onze kinderen en kleinkinderen moeten opgroeien in een groene wereld en niet naar een museum of dierentuin hoeven gaan om de dieren die in ons landschap thuishoren te bekijken.

- Niet grondgebonden bedrijven die veel impact hebben op de leefomgeving (denk bijvoorbeeld aan veel verkeersbewegingen, geluidsoverlast, reukoverlast) horen thuis op een bedrijventerrein.
- Containerteelt is een voorbeeld van een niet grondgebonden bedrijf binnen de land- en tuinbouw. Bij uitbreiding van deze bedrijven is CDA Buren er voorstander van dat dit op bedrijventerreinen gebeurt, zodat we ons landschap behouden.
- Datzelfde geldt ook voor grote koelhuizen binnen de fruitteelt: uitbreiding van bestaande koelfaciliteiten horen thuis op een bedrijventerrein. Het concentreren van deze bedrijvigheid op industrieterreinen heeft als voordeel dat de verkeersbewegingen daar ook samen komen en dat klimaatmaatregelen als zonnepanelen op dak ook daar geconcentreerd kunnen worden. De energie infrastructuur is over het algemeen al goed geregeld op een bedrijventerrein en dat maakt het aansluiten op die infrastructuur voor terug levering van energie eenvoudiger dan in of rondom onze kernen.
- Bij het beëindigen en/of verkoop van een bedrijf wil CDA Buren dat er nauwgezet op toegezien moet worden dat een nieuw bedrijf of nieuwe invulling voldoet aan de regels van het geldende bestemmingsplan. Dat geeft onmiddellijk duidelijkheid en vermindert het aantal illegale activiteiten, waaraan de gemeente achteraf mee moet werken om legalisering mogelijk te maken. Voorkomen is beter dan genezen.
- Er moet ruimte zijn en blijven voor de evenwichtige landbouw in onze gemeente, zowel fruitteelt als veeteelt en het kweken van bomen.
- Het behouden en uitbouwen van de biodiversiteit in het bestaande landschap zoals weidevogels en andere diersoorten is een opdracht. Het is voor ons net zo belangrijk als een gezonde landbouw.
- In onze gemeente is geen ruimte voor megastallen. De omvang van de bedrijven moet passen bij de structuur van de regio. Niet het vele is goed maar het goede is veel. Van marktwaarde naar meerwaarde.
- De agrarische sector moet de beschermer en beheerder worden van onze natuur met de nadruk op het behouden en uitbreiden van de biodiversiteit. Daar zullen wij dus ook financiële middelen voor moeten vrij maken.
- We stimuleren innovatie in de landbouw en er moet ruimte zijn om de doelstelling voor mens en milieu in balans waar te maken. Minder schadelijke uitstoot maar wel met trots op onze boeren en landbouwbedrijven.
- De jeugd moet meer betrokken worden bij de agrarische sector en het natuurbehoud. Voor elk kind dat geboren wordt in de gemeente Buren willen wij een hoogstam fruitboom planten in het openbaar groen van dat dorp. Met de naam van het kind als het kan, zodat het kind de boom kan zien groeien en letterlijk de vruchten kan plukken.

Arbeidsmigranten

- De huisvesting van arbeidsmigranten moet menselijk en veilig zijn. Hier ligt een verantwoordelijkheid bij werkgevers. CDA Buren gaat meewerken aan initiatieven om de veiligheid voor arbeidsmigranten te waarborgen.
- We gaan streng handhaven op het aantal arbeidsmigranten in eengezinswoningen. Als uitgangspunt hanteert CDA Buren dat de werkgever voor huisvesting moet zorgen op het terrein van de werkgever.
- CDA Buren wil dat werkgevers ervoor zorgen dat arbeidsmigranten goed op de hoogte zijn van de belangrijkste regels die in Nederland gelden en de publieke voorzieningen.

Werkgelegenheid

- Werken geeft mensen levensvreugde.
- Mensen in de bijstand helpen we naar verantwoorde dagbesteding, zinvol vrijwilligerswerk of lokale buurtbaan.
- Werkloze vrijwilligers en mantelzorgers boven de 60 jaar die gebruikmaken van de bijstand en structureel enkele dagdelen per week vrijwilligerswerk doen of mantelzorger zijn, geven wij vrijstelling van de sollicitatieplicht.
- We willen dat de samenwerking tussen regionale opleidingscentra en het bedrijfsleven verbetert om jongeren aan een stageplek te helpen en opleidingstrajecten te ontwikkelen voor de specifieke werkgelegenheid in onze regio. We willen dat scholen gestimuleerd worden om scholieren kennis te laten maken met maatschappelijke organisaties. Zo kunnen zij ervaring opdoen in een bijdrage te leveren aan de samenleving. Hier ligt ook voor de gemeente een taak.

Energieopwekking en infrastructuur: haalbaar, betaalbaar en met draagvlak

De klimaatverandering is volgens CDA Buren vooral het gevolg van het ingrijpen van de mens. Als de mens medeverantwoordelijk is voor de veranderingen in ons klimaat dan zijn wij ook medeverantwoordelijk voor het herstellen van het klimaat. Die verantwoordelijkheid gaat verder dan onze gemeentegrenzen.

De maatregelen die CDA Buren voorstaat zijn dus meer dan alleen gericht op onze gemeente, ze zijn gericht op herstellen van de balans tussen mens, dier en het totale milieu. Wij ondersteunen de initiatieven voor het opwekken van duurzame energie en het vergroten van de biodiversiteit in goede samenhang met de landbouw in onze gemeente.

- Wij willen groene daken, het afkoppelen van hemelwater op het riool en energiebesparende maatregelen stimuleren.
- Ten aanzien van windmolens en zonnecollectoren is het essentieel dat er lokaal (dat wil zeggen: in de directe omgeving) voldoende draagvlak is, voordat plannen worden uitgevoerd. CDA Buren is geen voorstander van zonnepanelen op goede landbouwgrond.
- Het terugdringen van de energiebehoefte is de beste manier om energie te besparen, isoleren van woningen, daken, vloeren en spouwmuren is een belangrijke stap in het energie-neutraal maken van onze bestaande woningen.
- Het gebruik van waterkracht. In ons landschap hebben wij gelukkig de rivieren die ons kunnen helpen bij het opwekken van energie, daar willen wij ook op inzetten en maximaal benutten.
- Nieuwe technologieën gaan ons helpen de afgesproken doelen te behalen, nu alles inzetten op de bestaande oplossingen sluit de weg naar nieuwe oplossingen af.
- Aardwarmte en het gebruik van de warmte uit de rivieren kan bijdragen aan de verwarmingen van onze huizen.
- CDA Buren is van mening dat er in de energietransitie ook gekeken moet worden naar alternatieven voor wind en zon, zoals bijvoorbeeld het gebruik van waterstof als vervanger van aardgas.
- Kleine windmolens bij bedrijven, boerderijen en tuinders passen goed in het landschap en zijn een goed voorbeeld van kleinschalige oplossingen.
- Zonnepanelen op daken van bedrijven en woningen heeft duidelijk onze voorkeur boven het aanleggen van grootschalige zonneparken op onze belangrijke natuur- en landbouwgronden, die moeten zo veel mogelijk worden ontzien. Op nieuwe bedrijfsgebouwen en bij projecten voor koop- en huurwoningen moeten zonnepanelen verplicht worden aangebracht

- CDA Buren kiest voor meervoudige duurzaamheid. Onze schaarse grond wordt zoveel als mogelijk voor dubbel gebruik ingezet. We denken dan o.a. het overkappen van parkeerterreinen met zonnepanelen, opwekken van wind en zon op dezelfde percelen en asbestdaken vervangen door een dak met zonnepanelen.
- CDA Buren wil de opbrengsten van het opwekken van onze duurzame energie in een investeringsfonds storten en inzetten voor het isoleren van woningen en bedrijven. Daarnaast kan dit fonds gebruikt worden om ook het landschap en natuur in onze gemeente te versterken.

Circulaire economie en duurzaamheid

CDA Buren wil helpen met bewustwording en verbinding maken tussen bedrijven, organisaties en lokale initiatieven die met circulaire economie bezig zijn. Een circulaire economie is een gesloten kringloop waarin grondstoffen, onderdelen en producten hun waarde zo min mogelijk verliezen en hernieuwbare energiebronnen worden gebruikt.

- Wij willen kortere ketens van het land naar het bord. Wat je van dichtbij haalt is verser, lekkerder en vaak minder belastend voor het milieu.
- Daarom stimuleren wij lokale coöperaties van boeren, winkeliers en consumenten om regionale producten op de markt te brengen en zo bij te dragen aan een sterke lokale en circulaire economie.
- De gemeente heeft zelf een belangrijke voorbeeldfunctie als het gaat om duurzaam inkoopbeleid bij de lokale ondernemers. Door werkzaamheden in bijvoorbeeld catering, productiewerk en (groen)onderhoud te beleggen bij ondernemers in onze gemeente bieden we elkaar de kans om een mooie invulling te geven aan maatschappelijke behoeften.
- CDA Buren wil dat nieuwe scholen energieneutraal gebouwd worden en dat er aandacht is voor voldoende ventilatiemogelijkheden in de gebouwen.
- Wij kiezen voor een circulaire economie, waarin hergebruik van materialen als glas, papier, plastics, elektrische apparaten en textiel voorop staat.

4. Een dienstbare en beschermende overheid

De inwoners van de gemeente Buren moeten centraal staan. De gemeente Buren moet betrouwbaar en dienstbaar zijn maar ook duidelijk grenzen stellen. Dat geeft de inwoners en bedrijven meer zekerheid. De gemeente is er ook om onrecht te bestrijden, ze moet rechtvaardig zijn en zorgen voor mensen die kwetsbaar en afhankelijk zijn. De gemeente is er voor de inwoners en ondernemers en niet andersom.

CDA Buren wil een duidelijke, transparante en slagvaardige gemeente. Inwoners en ondernemers behoren actieve medewerking en goede, tijdige en begrijpelijke informatie te krijgen en moeten echt kunnen meedenken, meepraten en meebeslissen.

Samenleving aan zet

In de visie van CDA Buren gaan wij uit van zelfstandige kernen met voldoende kracht om de kernen leefbaar en levensvatbaar te houden of weer te maken. Daarvoor is voldoende nieuwbouw noodzakelijk. De gemeente Buren moet aantrekkelijk blijven als het groene hart in het rivierenland. Jong en oud wonen en leven samen in groene kernen waar plaats is voor goed onderwijs, een dorpshuis, een kerk en een dorpsraad. Nu en in de toekomst.

- Een kern moet voldoende omvang hebben om zelfstandig te kunnen voorzien in de belangrijkste voorzieningen:
 - een schoolvoorziening met voldoende kinderen om kwalitatief goed onderwijs te kunnen geven;
 - een dorpshuis om de bewoners een plaats te geven waar men elkaar kan ontmoeten en afspraken gemaakt kunnen worden over de invulling van de toekomst in het dorp;
 - een sportclub met meerdere mogelijkheden voor jong en oud om actief te zijn, te worden en te blijven;
 - een kerk voor de samenkomst en activiteiten om elkaar te ondersteunen, zodat men langer zelfstandig is of haar plaats in de kerk kan blijven invullen.
- CDA Buren is voor een dorpsraad met beperkte financiële middelen om de keuzes te maken die bij die kern horen, een speeltuin, een jaarmarkt etc.
- CDA Buren wil denkracht, daadkracht en betrokkenheid van inwoners maximaal benutten. Daarbij zoeken we nadrukkelijk naar mogelijkheden om inwoners, die zich minder laten horen, te bereiken.
- CDA Buren wil minder regels en administratie. Binnen de marges van openbare orde en veiligheid willen we het makkelijker maken voor verenigingen en andere instellingen om iets te organiseren. Wij staan open voor nieuwe initiatieven. Benodigde vergunningen zijn voor verenigingen bij voorkeur doorlopend, zodat deze niet telkens verlengd hoeven te worden.
- Evenementen als concerten en tentoonstellingen moeten binnen de veiligheids- en geluidsmarges makkelijk een vergunning kunnen krijgen.
- CDA Buren wil dat dienstverlening dicht bij de inwoners en ondernemers wordt aangeboden én waar mogelijk digitaal. Het moet altijd mogelijk blijven om fysiek contact te hebben met de gemeente.

Participatie

Belangrijk onderdeel van het kerngericht werken is de participatie (het meedoen) van de inwoners. Het dorpsbudget is daar al een voorbeeld van, maar ook het meebeslissen over de eigen omgeving. CDA Buren wil de inwoners meer stem geven en daar hoort participatie bij. Dat moet dan wel echte participatie zijn: niet een informatieavond waar plannen al kant-en-klaar gepresenteerd worden, geen nieuwbouwplannen waar je alleen 'ja' op kunt zeggen en geen inrichting van het dorp die niemand gaat gebruiken. Inwoners

moeten zo vroeg mogelijk kunnen meedenken over ontwikkelingen in hun directe omgeving en, waar mogelijk, meebeslissen. Het dorp is immers van de inwoners! Via de participatieladder kan aangegeven worden welke invloed de inwoners kunnen hebben op plannen in en voor hun dorp.

Om goed op de hoogte te blijven van wat speelt wil CDA Buren dat de kernwethouder en kernregisseur minimaal twee keer per jaar overleg hebben met de inwoners van het dorp. Daarnaast zijn we voorstander van een portefeuille Inwonerparticipatie, met extra aandacht voor jongeren en senioren.

Right to Challenge

CDA Buren is een voorstander van het uitdagingsrecht (Right to Challenge): wij willen dat inwoners en verenigingen het recht krijgen om de uitvoering van een collectieve voorziening van de overheid over te nemen als zij dat beter, sneller of goedkoper kunnen. Dit kan om van alles gaan: al genoemd is het onderhoud van snippergroen, maar ook het beheer van speeltuinen en sportvelden, de zorg voor ouderen en het onderhoud van bankjes kunnen hier onder vallen.

Veiligheid, ook in het buitengebied

Mensen moeten zich thuis, beschermd en geborgen voelen. Een veilige gemeente vraagt om stevige maatregelen. Geen woorden, maar daden. Wij richten ons in het bijzonder op het tegengaan van criminaliteit die een grote impact heeft op het slachtoffer, diens directe omgeving en het veiligheidsgevoel in de samenleving, zoals ondermijning en woninginbraken. Maar ook op thema's als verkeers- en geluidsoverlast, veilige schoolomgeving en openbare ruimte. Waar zich dat voordoet moet het hoge prioriteit hebben.

Ondermijning is criminaliteit die de bovenwereld met de onderwereld vermengt en dat tast onze rechtsstaat aan. Drugsdumping in een bos, mensen die onder bedreiging of chantage een zolder moeten afstaan voor een illegale hennepplantage, winkels waar je nooit een klant ziet of een drugslab midden in een woonwijk.

- Wijkagenten zijn de ogen en oren van de buurt. Ze moeten daadwerkelijk aanwezig en zichtbaar zijn en makkelijk benaderbaar in de buurt.
- We waarderen de rol van de wijkagent of BOA in onze wijken en dorpen. CDA Buren kiest voor meer wijkagenten of BOA's.
- Inwoners kunnen signalen van ondermijning anoniem melden, maar daarvoor is wel voorlichting nodig over wat ondermijning is en waar en hoe precies gemeld kan worden.
- Al dan niet mobiel cameratoezicht is een mogelijkheid om in te zetten op plekken met langdurige ernstige overlast of onveilige situaties. Cameratoezicht werkt preventief, draagt bij aan de veiligheidsbeleving en ondersteunt de opsporing van daders.
- CDA Buren gaat nooit akkoord met de komst van coffeeshops in onze gemeente.

Onafhankelijke rekenkamer

CDA Buren is voor samenwerking in de regio, dat levert efficiëntiewinst op en vermindert kosten voor de gemeente Buren. Vat op gemeenschappelijke regelingen is echter steeds moeilijker te krijgen. We zien dat bijvoorbeeld bij de AVRI.

CDA Buren is ook voorstander van een kerntakendiscussie. Doen de gemeenschappelijke regelingen nog waarvoor ze bedoeld waren en zo nee, wat vinden we daar dan van? En is de vorm waarin we nu samenwerken wel de beste vorm?

Er worden initiatieven ontwikkeld en beslissingen genomen die voor raadsleden lang niet altijd even goed te overzien zijn. Als raad wil je in een zo vroeg mogelijk stadium betrokken zijn bij ontwikkelingen binnen een GR.

Daarom is CDA Buren van mening dat een onafhankelijke rekenkamer een hulpmiddel is om meer grip te krijgen. Laat in de regio een onafhankelijke rekenkamer onderzoek doen naar de (initiatieven van) gemeenschappelijke regelingen, zodat ook vanuit de raden de grip en inzicht verbeterd kan worden.

De toekomst van de Gemeente Buren en gezonde gemeentefinanciën

De provincie kan aansturen op een gemeentelijke herindeling als dat voor de regionale ontwikkeling nodig is of als de bestuurskracht zodanig verzwakt is dat de gemeente haar taken niet meer kan uitvoeren.

CDA Buren is heel duidelijk: wij geloven in een zelfstandige gemeente Buren. Wel zal er een aantal maatregelen genomen moeten worden om te zorgen dat wij weer voldoende financiële veerkracht opbouwen en behouden en dat wij onze bestuurskracht versterken.

- We willen dat de gemeente als een goede rentmeester met haar geld omgaat en gezond investeert. We vinden dat we duurzaam moeten omgaan met de financiële middelen die voorhanden zijn. Onze uitgangspunten voor het financieel beleid zijn: zorgvuldigheid, spaarzaamheid, transparantie en gematigde lokale lasten.
- Er zal een beleid gemaakt moeten worden om weer onze financiële veerkracht op te bouwen en te behouden. De gemeente moet met financiële middelen omgaan als een goed huismoeder/huisvader.
- Wij willen dat er geïnvesteerd wordt in het behouden van kennis en kunde in de organisatie van gemeente Buren, zodat verloop en doorstroming van mensen niet leidt tot verlies van kennis.
- Een aantal gemeenschappelijke regelingen kosten veel geld en deze kosten zijn niet of nauwelijks te beïnvloeden door de gemeente Buren. Voorbeelden zijn de AVRI en de ODR. Wij willen met de andere gemeentes in Rivierenland deze diensten omvormen tot kosteneffectieve en klantgerichte organisaties die zich uitsluitend op hun kerntaken richten.
- Vanuit het oogpunt van effectiviteit in het sociaal domein, willen wij samen met de andere gemeentes in Rivierenland, het aantal geselecteerde bedrijven dat diensten verleent verkleinen.
- Wij willen duidelijke keuzes maken wat waar in onze gemeente past. Niet alles kan overal, de ruimte en het geld zijn schaars. De balans tussen werken, wonen, recreatie en natuur moet goed bewaard worden voor een gezonde toekomst.

Gemeentehuis

CDA Buren is voorstander van verkoop van het gemeentehuis. Natuurlijk moet er eerst een onderzoek komen om na te gaan welke opties ook slagingskansen hebben, maar CDA Buren is er voorstander van dat het gemeentehuis een andere rol krijgt in de gemeente. Tijden veranderen en met alle Corona-maatregelen in de afgelopen tijd is duidelijk geworden dat ambtenaren niet de hele week op een gemeentehuis hoeven te zijn om toch goed te kunnen samenwerken. Daarnaast richten we ons natuurlijk op kerngericht werken, wat voor het CDA Buren betekent dat de gemeente ook meer in de kernen, bij de mensen, moet zijn.

Het idee om van het gemeentehuis een wooncentrum te maken en in het omliggende park Tiny Houses en woon-zorgwoningen te plaatsen, is een ook voor het CDA begrijpelijke suggestie. Als dan het parkachtige karakter behouden blijft, komt dat ook ten goede van de nieuwbouwwijk die vrijwel tegen het gemeentehuis aan ligt, wat er nu nog wel heel kaal en daarmee on- Mauriks en On- Burens uitziet. Buren wil een groene gemeente zijn en blijven, met een woonbeleid gericht op kwaliteit, duurzaamheid, flexibiliteit en maatwerk met ruimte voor zowel starters, senioren en doorstromers en met aandacht voor natuur, biodiversiteit en milieu: een groene omgeving maakt tenslotte gezonder.

Tot slot

Waarden van het CDA zijn actueler dan ooit.

CDA Buren is een partij van en voor mensen die een positieve bijdrage willen leveren aan onze samenleving. Een samenleving waarin het individu, het 'ik', steeds belangrijker lijken te worden. Waar rechten luidruchtig worden geclaimd en plichten worden vergeten. Wij merken dat steeds meer mensen dat soort individualisme eigenlijk helemaal niet willen. Binnen verenigingen, scholen, (sport)clubs, dorpen, kerken, familie, vrienden, burenen en het gezin, is met elkaar meer te bereiken dan alleen.

Wij zijn een partij voor de gehele samenleving en laten ons inspireren door de Christelijke waarden, die nog steeds actueel zijn. CDA Buren zoekt naar nieuwe vormen van samenwerking en bestuur, die passen bij een nieuwe tijd, maar die altijd mensen centraal stelt. Wij staan voor een betrokken en betrouwbaar gemeentebestuur dat vertrouwen heeft in haar inwoners, bedrijven en instellingen en, daarnaar handelt. De gemeente denkt niet in problemen of bedreigingen, maar in kansen!

CDA Buren is een partij voor alle inwoners, rijk of arm, hier geboren of ergens anders, hoog of laag opgeleid. Niemand mag worden buitengesloten. Want iedereen telt mee!

Rentmeesterschap
Voor onze kinderen
en kleinkinderen

**Gespreide
verantwoordelijkheid**
Wederzijds
vertrouwen en een
overheid die
faciliteert

Solidariteit
Omdat we het
samen moeten doen

**Publieke
gerechtigheid**
Aandacht voor de
menselijke maat